

KATE ATKINSON

Autoarea romanelor

În culisele muzeului și După faptă și răsplată

Viața ca un joc de crochet

În dimineața următoare, mă dau jos din pat și trag perdelele, așteptându-mă cumva să-l văd pe domnul Rice interpretându-și numărul și la lumina zilei. Nu e acolo; în schimb, în negura matinală, doamna Baxter este pe câmp, umplând un coș cu *trompettes-de-la-mort*¹. Înfofolită în câteva jachete tricotatate și purtând pe cap o căciulă de lână ca o scufiță pentru ceainic, pare bătrână de tot, ca o babă culegând ierburi de leac. Presupun că va găti ciupercile pentru micul dejun. Ce satisfacție generală ar fi dacă într-adevăr aceste ciuperci prăjite i-ar trâmbița moartea domnului Baxter! Doamnei Baxter și lui

---

¹ Trâmbițele-morții, o specie de ciuperci comestibile (lb. franceză).

Audrey le-ar fi cu mult mai bine fără el. Poate atunci Audrey s-ar înveseli și ea, venindu-și în fire. Indiferent cum o fi și firea asta a ei.

Îmi storc mintea ce să-i spun domnului Rice în timp ce împărțim baconul la micul dejun, dar constat că sunt scutită de aceste amabilități protocolare, din moment ce domnul Rice nu apare la masă în această dimineață, și nu mai apare niciodată, de fapt.

— A dat bir cu fugiții, conchide Vinny, inspectând deșeurile rămase în urma lui. Fluturând din mână, dă la o parte o muscă verde. Chestiile astea se împuiază, zice ea, descoperind teancuri după teancuri de reviste sub patul lui.

Vinny arde colecția de reviste a domnului Rice pe un rug mare, ținând fiecare exemplar cu cleștele de lemn pe care Văduva îl folosea ca să scoată albiturile fierte din cazanul de aramă. Oricum, revistele domnului Rice reprezintă niște rufe cu mult mai murdare decât cele pe care Vinny și Debbie sunt obișnuite să le spele. Suntem stupefiate de gusturile literare ale domnului Rice.

— Cum poate cineva să se uite cu plăcere la poze cu oameni purtând impermeabile și măști de gaz? întrebă Debbie. Nu-mi pot imagina nici eu.

— Biata tanti V, râde Debbie, nu prea frumos.

— A dispărut? întrebă Charles cu sufletul la gură, dar Gordon îl asigură că domnul Rice nu s-a evaporat în văzduhul aglomerat, ținând seama de faptul că a avut prevederea de a-și lua cu el costumul de haine și geamantanele cu mostre.

Poate că tot ceea ce am văzut eu aseară a fost un fel de salut de adio.

— Măgar afurisit și nemernic ce e el, zice Vinny, azvârlindu-i hainele pe foc.

— O adevărată insectă, rezumă Debbie.

Un fuior de fum se ridică învolburat dincolo de gard, în curtea de-alături, unde o găsesc pe Audrey întreținând cu frunze un foc geamăn cu al nostru, la rugămintea doamnei Baxter. Vântul se joacă în părul ei despletit și șuvițe roșcat-aurii îi acoperă fața ca un văl.

— Noi nu știm nimic, spune ea misterios, când mă zărește.

Poate se referă la examenul de biologie, la care tocmai am picat amândouă.

Tristețea toamnei este în aer, mirosul de lemne arse, pământ reavăn și lucruri de mult uitate. Deasupra capetelor noastre, primul stol de găște (sufletele morților) foarfecă văzduhul, îndreptându-se spre casele lor de iarnă, la miez-noapte de Pădurea Boscrambe, iar cârâiturile lor guturale declanșează în amândouă o criză de melancolie. Câinele își saltă capul, urmărind amprente negre ale aripilor lor de-a curmezișul cerului, și scoate un scheunat jalnic.

— Vine iarna, spune Audrey.

Asta este perioada anului în care mama a plecat și, uneori, am impresia că, toamna, lumea întregă devine o elegie pentru Eliza. Câteodată — ca acum —, pierderea ei mă copleșește cu totul, inima îmi împietrește ca un bolovan și ceva smulge parcă măruntaiele din mine, cu forța mareei când se retrage de

la țărni. E ca și cum aș redeveni copil, simțind cum absența ei mă paralizează, până când toate sentimentele se reduc la o singură mantra: *O vreau pe mama, O vreau pe mama, O vreau pe mama.*

Audrey oftează adânc, ca prin empatie. Deși este înfășurată într-un pardesiu vechi și inform de-al doamnei Baxter, nu mai arată ca un copil pricăjit, ci începe parcă să înflorească, asemenea unui boboc întârziat. Această nouă feminitate nu pare totuși să fie rezultatul faptului că mănâncă acum mai mult; dimpotrivă, dacă se poate spune așa, Audrey mănâncă și mai puțin, niște porții de vrăbiuță, din care ciugulește conștiincioasă, când simte că se uită cineva la ea.

În bucătăria ei, doamna Baxter a pus pe plită o oală cu supă de ciuperci („mâncarea preferată a lui tati”) și muncește de zor să facă o plăcintă cu mere și mure, folosind mere din pomul ei și ultimele mere de sezon, culese din cimitir, fără să-i pese cu ce s-or fi hrănit (carne și sânge) murele ei. Îmi îndeasă în brațe o pungă de hârtie maro, plină cu mere, pe care să le duc acasă:

— Pentru o plăcintă sau ce vreți voi.

Degeaba, la noi în casă nu are cine să facă plăcinte sau ce vrem noi.

Doamna Baxter frământă untul cu făină, luând făină în mâini și aruncând-o de sus de tot, dându-i drumul să cadă la loc ca o ninsoare fină și moale.

— Audrey prinde forme și ea, ai văzut? spune doamna Baxter.

Taie merele, și din fiecare măr ca o lună plină, fără cotor, scoate nenumărate felii de luni noi.

Pe fața doamnei Baxter a înflorit o vânătaie enormă, ca un spectacular curcubeu trunchiat — violet, indigo și bleumarin ca murele.

— Proasta de mine, zice doamna Baxter când observă că mă uit la obrazul ei. M-am împiedicat de pisică și m-am lovit de bufet.

Motanul tigrat cu portocaliu al familiei Baxter șade nepăsător pe pervazul ferestrei, privind galeș la păsărelele care ciugulesc de pe tăblița lor din grădină. Ușa de la bucătărie stă deschisă, ca să intre în casă aerul curat al acestei zile senine de octombrie. Ce frumos ar fi la Sithean, dacă nu ar exista domnul Baxter!

Domnul Baxter urmează să se pensioneze anticipat la sfârșitul trimestrului, înainte de Crăciun, deși nu a fost alegerea lui. A existat un scandal, cu greu mușamalizat, la școala primară de pe Strada Scorușilor, în legătură cu un băiețel care a trebuit să fie internat în spital, după una dintre metodele uzuale de pedeapsă aplicate de domnul Baxter. Domnul Baxter este ca un boiler supraîncins, pe care doamna Baxter se căznește mai tot timpul să-l răcorească.

Ca un făcut, exact atunci domnul Baxter dă buzna în bucătărie, distrugând pacea, întrebând-o pe doamna Baxter ce naiba a făcut cu pipa lui și răsturnând sita cu mure pe pardoseala din bucătărie, după care iese valvârtej ca nu cumva să explodeze acolo.

— Tu ești? zice Debbie când intru, aducând merele. Sau nu?

— Poftim?

Pesemne că ne jucăm din nou de-a identitatea pierdută.

Vinny șade la masa din bucătărie, mâncând un biscuit în timp ce fumează o țigară, contemplând o inimă de vacă, uriașă și plină de sânge, care tronează pe o farfurie smălțuită albă, drept în mijlocul mesei, de parcă ar fi rezultatul unei jertfe aztece (aș putea jura că inima asta pulsează încă). Presupun că este vorba despre mâncarea noastră de diseară, și nu despre rămășițele pământești ale domnului Rice. Nu pare a fi inima lui Vinny — este prea mare și, oricum, pieptul ei scheletic pare intact.

Unul dintre supușii lui Vinny — Pyewacket, un cotoi domnesc, negru tot, cu bavețică, broboadă și ghetre de culoare albă — linge delicat inima, cu un aer de bizară afecțiune.

Cotoiul nu încearcă să bea din farfurioara cu lapte, care este tot pe masă, ceea ce nu-i deloc rău, având în vedere că laptele este plin de ciuperci otrăvitoare tocate mărunt.

— Omoară muștele verzi, zice Vinny în loc de orice explicație și, trăgând tare din țigara ei răsucită manual, suflă fumul pe nări, ca un balaur scuipând aburi fierbinți.

Câinele pune capul pe genunchiul lui Vinny și începe să băloșească discret pe fusta ei, expresia lui sugerând că ar fi topit de dragoste pentru Vinny (când, de fapt, speră să prindă și el vreo firimitură din biscuitul ei).

Debbie este prea preocupată ca să mai remarce toate aceste încălcări ale igienei din bucătărie. Stă în picioare, la chiuvetă, unde se spală pe mâini încontinuu, de parcă ea personal ar fi smuls inima din carcasa animalului. În mod evident, este nebună. Ieri, am găsit-o încremenită în salon, studiind cu atenție polița de deasupra căminului, ca să vadă

dacă nu se mișcase ceva acolo, dar absolut incapabilă ea însăși să se miște din loc.

— Dacă mă întorc cu spatele o secundă, alea dispar de-acolo, a zis ea.

— Alea?

— Da, sfeșnicele alea.

— Vezi câinele ăsta? Îmi spune ea acum, iar eu îi urmăresc privirea îndreptată spre Gigi, care face ferfeniță un papuc vechi, cu smucituri de-a dreptul psihopatic.

— Da, îl văd.

— Seamănă cu Gigi, nu-i așa?

— Foarte mult, recunosc eu. E identic, de fapt.

Debbie coboară vocea și, privind în jur cu un aer paranoic, șoptește:

— Ei bine, *nu* e el.

— Nu?

— Nu, zice ea și, trăgându-mă de mânecă insistent, ca să nu o audă Gigi, se apropie cu râțul ei porcesc de urechea mea, spunând: E un robot!

Vinny pufnește disprețuitoare, iar Gigi reacționează printr-un mârâit, răsfângându-și buza de sus și dezgolind un șir de colți micuți și decorați ca de rechin. Pyewacket renunță câteva clipe la adorația inimii de vacă și, ridicând capul, privește cu oarecare interes acest preambul de luptă. Haosul, am senzația, este pe punctul de a se dezlănțui din nou în bucătărie.

— Un robot?! Gigi a fost înlocuit cu un robot?

— Da.

Ce aiureală, cum ar spune doamna Baxter, dar la ce te-ai putea aștepta de la o femeie care împarte o singură celulă de creier cu un pudel, prin rotație fiecare. Al cui e rândul astăzi poate ghici oricine. Apuc Căinele de zgardă și mă duc cu el în fața lui Debbie, specialistă în identificarea câinilor.

— Dar despre Căinele acesta ce poți să spui, este același Câine sau a fost și el înlocuit cu un robot?

Ca să-i ușureze evaluarea, Căinele trece în revistă seria lui limitată de expresii faciale (trist, mai trist, tragic), dar Debbie refuză să răspundă.

— Ai discutat cu Gordon despre asta?

— Gordon? repetă ea, aruncându-mi o privire dementă. (Oh nu, nu și el.)

— Da, Gordon.

Debbie își mijește ochii (cea ce-i mai mult o figură de stil, ochii ei fiind mijiti, oricum, de felul lor) și privește în gol, mușcându-și buza de jos, ca într-un final să spună:

— Persoana care se dă drept Gordon, vrei să spui.

— Auzi, îi spun eu lui Gordon, când își târăște picioarele acasă de la serviciu, un Atlas de cartier care poartă pe umerii lui toate grijile din Arden. Auzi, să știi că e o problemă serioasă cu Debbie.

— Știu, zice el istovit, dar am fost cu ea la medicul de familie.

— Și?

Gordon ridică din umeri neputincios.

— I-a prescris niște pastile, a zis că are nervii făcuți ferfeniță (auzi, ce expresie!). Săraca Debs! adaugă el amărât. Totul ar fi altfel dacă ar avea un copilăș.

Ca să compenseze faptul că nu aveau un copilăș, Gordon (persoana care pretinde că e Gordon — mai știi, s-ar putea ca Debbie să aibă dreptate, în fond, Charles și cu mine am avut și noi dubiile noastre) își dă toată silința și o invită la masă în oraș, la Tap & Spile.

Charles a ieșit cu Câinele la plimbare, iar Vinny și cu mine ne uităm la serialul *Coronation Street* (Vinny e membră a clubului fanilor Enei Sharples). Vinny are de furcă, în pauza de publicitate, cu țigara ei care s-a dezintegrat, așa că își pigulește întruna fire de tutun din gură, arătând ca o broască țestoasă luptându-se să mănânce niște salată maro tăiată fideluță. O bucățică de foiță de țigară i s-a lipit de buză. Efectiv, ar trebui să fumeze iar Woodbines.

— E cineva la ușă, spune Vinny, fără să-și ia ochii de la ecranul televizorului.

Vinny este acoperită cu Pisici, ca un personaj dintr-un film suprarrealist — trei în poală, una drapându-i umerii, una la picioare. Nu m-ar mira să văd una și pe capul ei, din clipă în clipă. Ar putea să-și facă o etolă din următoarele două care vor muri, ceea ce ar fi cu totul neobișnuit. (De ce dorm pisicile așa de mult? Poate li s-a încredințat vreo misiune cosmică majoră, o lege esențială a fizicii — cum ar fi: dacă nu există exact cinci milioane de pisici care să doarmă simultan, în orice clipă, Pământul va înceta să se mai rotească. Așa că, atunci când te uiți la ele și te gândești:

ce animale puturoase, care nu sunt bune de nimic, ele de fapt muncesc din greu.)

Vinny Piei-de-Pisică ia o furculiță de prăjit pâinea și face o mutră de parcă s-ar pregăti să-l împungă pe Gigi cu ea.

— E cineva la ușă, repetă ea, nervoasă.

— Eu n-am auzit pe nimeni.

— Asta nu înseamnă că nu e cineva acolo, spune ea.

(Nu la fel a fost și când a intrat Câinele în poveste? Am un sentiment de déjà-vu, adică încă o mică ruptură alarmantă în textura timpului, presupun.)

— Bine, bine, mă duc, spun eu, când începe să fluture cu furculița spre mine.

Deschid ușa din spate, cu precauție — nu știi niciodată cu ce te-ai putea trezi că îți intră în casă —, nu mai e mult până la Hallowe'en și, în plus, amintirea neplăcută a domnului Rice este încă vie. Nu m-ar mira să găsesc pe prag încă un câine, la Arden continuă să fie un du-te-vino permanent, cu tot felul de lucruri interesante, care apar când nici nu te-aștepți. Nu e un câine totuși, ci o cutie de carton. În cutia de carton este un bebeluș.

UN BEBELUŞ!

Închid ochii, număr până la zece și, pe urmă, îi deschid din nou. Tot un bebeluș văd acolo. Bebelușul doarme adânc. Este foarte mic și, din câte se pare, foarte nou. Există o bucată de hârtie dictando lipită cu scotch de cutie, pe care cineva (nu bebelușul, se presupune) a scris cu litere de tipar:

VĂ ROG SĂ AVEȚI GRIJĂ DE MINE

Nu știu dacă acest îndemn îmi este adresat mie personal, nu sunt prea renumită pentru abilitățile mele de a îngriji copii mici, noi la Arden nu am avut de-a face direct cu bebeluși, iar eu n-am mai văzut niciodată de-aproape un nou-născut.

Inima mea, săraca, mi se zbate în piept ca o păsăruică în colivia ei de coaste, te cuprinde o stare de euforie când găsești un bebeluș — ca atunci când zărești niște pești în râu (sau vulpi pe câmp sau cerbi în pădure), dar în același timp ideea de a găsi un copilaș este cutremurătoare (tigri în copaci, șerpi în iarbă). Și bebelușul nu este doar o misterioasă livrare greșită de la magazinul de copilași, ci aduce cu el mituri și legende — Moise, Oedip, copilul înlocuit de zâne.

Cu băgare de seamă, ridic cutia cu totul, nu vreau să umblu cu bebelușul, de teamă să nu-i fac vreun rău (sau viceversa).

— Uite, îi spun eu lui Vinny, întinzând spre ea cutia de carton, ca să o inspecteze.

— Orice ar fi acolo, pe mine nu mă interesează, spune ea, împingând cutia la o parte.

— Ba nu, *uită-te*, insist eu.

Vinny ridică într-un colț capacul cutiei și rămâne cu gura căscată, nevenindu-i să-și creadă ochilor.

— Ce-i asta?

— Ție ce ți se pare că ar fi?

Vinny se trage înapoi de lângă cutia de carton, așa cum unii oameni se feresc din fața rozătoarelor.

— Un bebeluș?

— Da.

Vinny scutură din cap, stupefiată.

— Dar de ce?

Însă nu e momentul acum pentru întrebări existențiale, bebelușul a deschis ochișorii și a început să orăcăie.

— Du-l de-aici, spune Vinny repede.

Pun cutia pe podea între noi, ca să ne putem obișnui cu ideea, încetul cu încetul.

Charles vine de la plimbare cu Câinele și îi arătăm copilașul, care a renunțat să mai plângă și a adormit la loc. Câinele vără capul în cutie și dă din coadă entuziasmat, dar pe urmă, din păcate, începe să-l lingă pe copilaș, care se trezește și începe să orăcăie din nou. Ce-ar fi să-i poarte Câinele de grijă. . .

— Ca Romulus și Remus? zice Charles. Sau Peter Pan.

(El știe, e și el un *băiețel pierdut*.) Chirăielile copilului au atins un nivel critic, dar din păcate Câinele nu e de sexul potrivit pentru a-l putea alina.

Charles scoate copilașul din cutie, de parcă ar fi o bombă gata să explodeze, și îl ține la distanță de corp, cu brațele întinse țeapăn, astfel încât bebelușul, crezând că urmează să fie scăpat pe jos de la o asemenea înălțime, începe să urle oribil.

Vinny face o tentativă, luându-l în brațe și învârtindu-l foarte importantă încolo și înapoi, cu un rictus pe post de zâmbet în colțul gurii, dar, așa cum te-ai fi putut aștepta, nu face decât să înrăutățească și mai mult situația. Din fericire, exact atunci Debbie și Gordon vin acasă și, în ciuda câtorva minute de perplexitate totală, urmate de isterie și încheindu-se printr-o discuție furioasă, rezultatul final este că Debbie „va păstra copilul”.

— Nu se poate să-l păstrezi, zice Gordon, îngrozit.

— De ce nu?

— Fiindcă nu se poate. Nu este al tău.

Debbie flutură pe sub nasul lui Gordon hârtia dictando.

— Ce scrie aici, Gordon?

— Știu și eu ce scrie, Debs, spune el blajin, dar trebuie să ducem copilașul la poliție.

— Și ei ce crezi că vor face cu el? O să-l dea la un orfelinat, asta vor face. Sau, adaugă ea sinistru de amenințător, la închisoare, într-o celulă. Nimeni nu dorește acest copilaș, Gordon, iar cineva ne-a rugat *pe noi* să avem grijă de el. „Vă rog să aveți grijă de mine”, scrie clar aici.

— Și tu ce ai să le spui cunoscuților? Întrebă Gordon, sceptic.

— Pur și simplu, că e al meu.

— Al tău? Întrebă Gordon.

— Da, o să spun că nașterea a avut loc acasă (ceea ce presupun că este adevărat). Nimeni nu va bănuși nimic.

Debbie este *într-adevăr* destul de grasă, încât să poată face un copil, fără ca lumea să-și dea seama, mai ales că sunt destule cazuri în care femeile ajung să nască pe neașteptate —

stau în picioare la aragaz, încălzesc niște lapte, iar în clipa următoare s-au și trezit mame.

— Oamenii sunt în stare să creadă orice le spui, zice Debbie. Iar noi vom spune simplu: „Am avut atâtea dezamăgiri până acum, încât de data asta am preferat să păstrăm secretul, ca să nu ne mai ocolească norocul.” Și uite cât de norocoși suntem, adaugă ea, și începe să se prostească la vorbă, punându-se chipurile la mintea copilului, încât Vinny nu mai suportă și iese din cameră.

După cum arată, s-ar zice că și bebelușul ar face la fel, dacă ar avea posibilitatea.

— Oamenilor nu le *pasă*, Gordon, spune Debbie supărată, când el începe să obiecteze din nou. Nimănui nu-i pasă ce fac ceilalți, să știi. Poți să și omori pe cineva, și nimeni nu se prinde.

Gordon tresare și se holbează la copilaș.

Presupun că *o fi* cumva ca atunci când omori pe cineva — din douăzeci de crime săvârșite, una este descoperită, dar celelalte trec neobservate. Același lucru este valabil, probabil, și pentru bebeluși, de fiecare dată când auzi că a mai fost găsit un prunc abandonat pe pragul vreunei case, poți fi sigur că alți douăzeci de prunci găsiți așa au fost luați înăuntru odată cu sticlele de lapte de la ușă.

— Îi e foame, sărăcuțul de el, zice Gordon, înmuindu-se vizibil.

— E o *ea*, prostule, zice Debbie (în elementul ei acum), despachetându-și cadoul cu bebeluș ca să-i arate lui Gordon, căci bebelușul n-a venit în pielea goală la ușa casei Arden, a venit împachetat frumos într-un șal alb ca zăpada și plin de cochilii de scoici, ca marea.

„Un roman ca o explozie uriașă, antrenant, minunat, complet...
o dovadă absolut amețitoare de imaginație narativă...
grandoare și bucurie, măiestrie literară și accesibilitate...
o poveste scilpitoare și plină de viață.”
– *The Scotsman*

A fost odată ca niciodată o pădure imensă, Lythe – vastă și impenetrabilă, ascunzând în inima ei un mister. Iar la începuturile sale, în acest loc trăia o familie înstărită, Fairfax, într-un conac pe care-l vizitase însăși mareața Gloriana. Dar odată cu trecerea veacurilor, pădurea a fost distrusă și înlocuită de străzi purtând numele copacilor de odinioară. Familia Fairfax și-a pierdut strălucirea... ajungând să locuiască în Casa Arden aflată la capătul Intrării Păducelor. Iar despre ea cu greu se mai putea spune că era o familie...

Povestirea este spusă de enigmatică Isobel... Născută în casa de pe străzile copacilor, ea descoperă o ruptură în textura timpului și astfel călătorește prin diversele lui găuri de vierme și coridoare. Isobel are șaisprezece ani și, la fel ca fratele său, așteaptă și ea să se întoarcă mama lor – Eliza, zveltă și periculoasă, mirosind a tabac, a parfum Arpège și a sex –, a cărei dispariție este o parte din misterul care continuă să rămână ascuns în inima pădurii.

„Parte poveste cu fantome, parte mister și crimă, acesta este un roman cu valențe literare, excelent scris, care se citește ca un adevărat thriller.” – *Cosmopolitan*

„Plin de viață și de imaginație, când nostim, când înfricoșător.”
– Cressida Connolly, *Observer*

„Alert și incitant... scăpăător... un tur de forță!”
– Penelope Lively, *Independent*

LEDA, imprint al
GRUPULUI EDITORIAL CORINT

Imaginile copertei:
Tom Craig/Gallery Stock,
Petra Borner/Dutch Uncle (model)
Designul copertei:
Claire Ward/Matt Johnson/TW

RECOMANDAT DE:

MISTER

ISBN: 978-973-102-552-0

9 789731 025520

www.ledabooks.ro
www.grupulcorint.ro